

ظاهراً اراده‌ای برای گشودن گره‌کور نهضت ملی مسکن نیست!

مسکن ملی پر دیس رو یایی که به کابوس تبدیل شد

بعد از گذشت ۶سال، عملیات پروژه پردیس با ۹۵درصد پیشرفت از مهر سال گذشته تا کنون متوقف مانده است. وزارت راه و شرکت مادر تخصصی عمران چاره‌جویی کنند

«هنوز بعد از شش سال نه قرار دادی در دست داریم، نه واحدی تحویل ما شده است. این در حالی است که بانک مسکن هم برای پرداخت اقساط تسهیلات فراخوان داده. تسهیلاتی که قرار بود با سود ۱۸درصد باشد اما در عمل تا ۲۳درصد رسیده. مستأجری که اجاره ۱۰تا ۲۰میلیون تومانی می‌دهد. در شرایط فعلی اقتصادی چگونه ماهانه قسط بانک پرداخت کند. در میان متقاضیان تعدادی از اعضای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی هم وجود دارند که توان پرداخت این مبالغ هنگفت را ندارند...» این جملات بخشی از درد دل های متقاضیان نهضت ملی مسکن است که از سال ۹۸ تاکنون در دام طرح دولتی ساخت مسکن افتادند. طرح‌های دولتی ساخت مسکن، به ویژه طرح نهضت ملی مسکن و طرح‌های مرتبط با ساماندهی بازار اجاره، با وجود اهداف بلندپروازانه، در عمل با چالش‌ها و موانعی روبه‌رو شده‌اند که برخی منابع از رسیدن آنها به «در بسته» یا عدم موفقیت در رسیدن به اهداف‌شان خبر می‌دهند. پروژه‌هایی که در شش سال گذشته تحت این عنوان آغاز شده‌اند عمدتاً، زמاینر و فرسایشی شده و بی‌نظمی و سوءمدیریت شدیدی دامن این طرح‌ها را گرفته است. متقاضیان مسکن ملی می‌گویند: متولیان این پروژه‌ها که وزارت راه و شرکت مادر تخصصی عمران هستند، پاسخ در سستی به اعضا نمی‌دهند. با طولانی شدن و گرانداختن بر پروژه ساخت، هم وقت‌کشی می‌شود و هم اینکه زمان می‌خرد و همین امر باعث بالا رفتن هزینه ساخت شده است. قرار بود این خانه‌ها برای اقشار ضعیف و متوسط در مدت دو سال ساخته و تحویل شود اما در عمل با طولانی شدن سال‌های ساخت این واحدهای مسکونی، تعدادی از متقاضیان امتیازشان را واگذار کردند و برخی که مشکلات را به جان خریدند؛ دیگر نه راه پس دارند و نه راه پیش. زیرا تمام پس‌انداز و حتی پول پیش را به پروژه واریز کرده‌اند و در میانه راه نه تنها صاحب خانه نشدند، بلکه مجبورند اقساط ۱۲ تا ۲۲میلیون تومانی تسهیلات مسکن را نیز پرداخت کنند. در حالی که نه قرار دادی در دست دارند و نه خانه‌ای که در آن ساکن شوند.

■ ■ ■

مسکن دولتی، همواره برای مردم مشکل‌ساز بوده و در طی این سال‌ها، چوب سیاست‌های غلط دولت‌ها را مردم خورده‌اند. کافی است نگاهی به مسیر اعتراضات مردم در خصوص عدم تحویل واحدهای خود، در طی این سال‌ها بنماییم تا موضوع را کاملاً متوجه شویم. در حالی که طرح‌های دولتی ساخت مسکن با هدف خانه‌دار کردن اقشار مختلف جامعه و تنظیم بازار اجاره تدوین شده‌اند اما به دلایلی نظیر مشکلات در تأمین مالی، کندی پیشرفت پروژه‌ها و عدم تأثیرگذاری کافی بر بازار اجاره، به‌طور کامل به اهداف خود دست نیافته و با چالش‌هایی روبه‌رو هستند. اعتقاد نداشتن دولت روحانی به تولید البته عرضه مسکن سبب شد، تا این بازار در دهه ۹۰ به یکی از متلاطم‌ترین بخش‌های اقتصاد تبدیل شود. افزایش سرسام‌آور قیمت مسکن چه در بخش اجاره و چه رهن و اجاره سبب شد، تا نه تنها خرید خانه برای مردم یک رویا شود، بلکه حتی توان رهن و اجاره یک واحد کوچک به‌ویژه در کلان‌شهرهایی مثل تهران را نداشته باشند و شاهد افزایش موج مهاجرت مستأجران به شهرهای کوچک‌تر باشیم. پیاده‌سازی سیاست‌هایی از جمله تهزیه کردن پایتخت در دوران وزارت افرادی مانند «عباس آخوندی» و وزیر وقت راه

مسکن در دهه ۹۰ به یکی از متلاطم‌ترین بخش‌های اقتصاد تبدیل شد. افزایش سرسام‌آور قیمت مسکن چه در بخش اجاره و چه رهن و اجاره سبب شد، تا نه تنها خرید خانه برای مردم یک رویا شود، بلکه حتی توان رهن و اجاره یک واحد کوچک به‌ویژه در کلان‌شهرهایی مثل تهران را نداشته باشند و شاهد افزایش موج مهاجرت مستأجران به شهرهای کوچک‌تر باشیم. پیاده‌سازی سیاست‌هایی از جمله تهزیه کردن پایتخت در دوران وزارت افرادی مانند «عباس آخوندی» و وزیر وقت راه

قبضات دربارہ عملکرد ایران به عنوان جدیدترین عضو جامعه بریکس اگر چه شاید زود هنگام باشد اما واقعیت آن است که با توجه به تهدیدهای پیش‌رو، سیاستگذار برای استفاده از این فرصت تاریخی، زمانی پیرای هدر دادن ندارد.

■ ■ ■

سال گذشته زمانی که ایران به صورت رسمی به بریکس پیوست انتظار می‌رفت تا این عضویت نقش اقتصاد ایران در نظام بین‌الملل را باز تعریف کند و در بهبود وضعیت اقتصاد مؤثر واقع شود. در این مدت اگر چه مقام‌های دولت بر ضرورت استفاده از ظرفیت این گروه اقتصادی تأکید داشته‌اند اما در نهایت این سایر کشورهای عضو بوده‌اند که در مقام عمل از ظرفیت‌های آن بهره بردند. حضور مقامات ایرانی در نشست‌های بریکس اگر چه فضای جدیدی از تعامل میان ایران و قدرت‌های نوظهور اقتصادی جهان به وجود آورده است اما در نهایت آنچنان که انتظار می‌رود اهداف پیوستن به بریکس محقق نشده است. نگاهی به وضعیت تجارت کشور با اعضای این گروه اقتصادی و همچنین وضعیت نرخ تورم و سایر شاخص‌های اقتصادی کشور در شرایطی که بسیاری از اعضای این گروه در مسیر رشد و توسعه قرار گرفتند حاکی از این است که باید درک عمیق‌تری نسبت به ماهیت این گروه اقتصادی در کشور شکل بگیرد.

■ اهمیت بریکس در جهان

بریکس یک قدرت غیر غربی است که با سیستم‌های پرداخت و نهادهای جایگزین، قصد ایجاد توازن با قدرت

و شهرسازی در دولت روحانی سبب شد تا مستأجران ساکن در این کلان شهر، عطای ماندن در تهران را به لقای آن بخشیده و به دیگر شهرهای مجاور کوچ کنند. وزیر مسکن دولت تدبیر عدم تولید مسکن به‌ویژه در حوزه مسکن مهر را در روز تدويع و معارفه خود به عنوان یکی از بزرگ ترین افتخارات خود مطرح کرد، افتخاری که سبب شد تا نه تنها بیشترین فشار به خصوص به مستأجران وارد شود، بلکه خرید خانه به ویژه برای دهک‌های کمتر درخوردار جامعه به رویا بدل شود. این امر رو به دلیل حد شدن شرایط خرید خانه و افزایش اجاره‌ها، در سال‌های پایانی دولت تدبیر (سال ۱۳۹۷) دولت از طرح نهضت ملی مسکن رونمایی کرد. قرار بود زمین‌های در اختیار دولت به این طرح اختصاص یابد. ۷۰میلیون تومان دولت تسهیلات دهد و ۱۰۰ میلیون تومان متقاضی به عنوان آورده خود برآ ی تکمیل پروژه تزریق کند. و در طول دو سال واحدهای مسکونی تحویل داده شود. بعد از دولت روحانی، با تصویب قانون جهش تولید مسکن در سال ۱۴۰۰، دولت مردمی شهیدرئیسى با وعده ساخت سالانه یک‌میلیون واحد مسکونی طرح اقدام کلی مسکن را با عنوان نهضت ملی مسکن در دستور کار خود قرار داد.

طرح نهضت ملی مسکن با این هدف آغاز به کار کرد که سالانه یک‌میلیون واحد مسکونی روی اراضی ۹۹ساله بسازد اما بعد از گذشت شش‌سال، حتی درای به این هدف نزدیک نشده و آمار متفاوتی از تعداد واحدهای مسکونی تکمیل شده ارائه می‌شود. براساس آمار منتشره اکنون (سال ۱۴۰۴) دولت تعهد ساخت ۸۴۰هزار واحد مسکن حمایتی و ۱۳۰هزار واحد مسکن مهر را که از دولت‌های گذشته نیمه کاره مانده، در دستور کار خود دارد. حال بعد از شش‌سال، خبری از واحدهای مسکونی ازان قیمت نیست که باید در اختیار خانواده‌های کم درآمد قرار می‌گرفت؟ تکلیف آورده‌های مردم، تسهیلات بانکی و... همچنان مبهم است.

اگر ه کور نهضت ملی مسکن «اقدام ملی مسکن» که بعدها به «نهضت ملی مسکن» تغییر نام داد، یک طرح دولتی بود که با هدف خانه‌دار کردن اقشار فاقد مسکن و کاهش شکاف نیاز به مسکن آغاز شد. این طرح در زمستان ۱۳۹۷ مطرح و در دولت‌های دوازدهم و سیزدهم پیگیری شده و ادامه‌ای بر طرح‌های قبلی مانند مسکن مهر محسوب می‌شود. براساس این طرح دولت زمین در اختیار متقاضیانی که توان ساخت داشتند، قرار داد و مقرر کرد ۷۰میلیون تومان تسهیلات بانکی تخصیص یابد و آورده متقاضیان حدود ۱۰۰میلیون تومان باشد. اما با آغاز طرح و افزایش هزینه‌های ساخت، هم تسهیلات بانکی به ۵۵۰میلیون تومان تغییر کرد و هم آورده متقاضیان بیشتر از حد توان‌شان بالا رفت. دست‌اندا‌های بسیاری بر این پروژه‌ها اتفاق افتاد که گاهی باعث دلسردی و انصراف متقاضیان شد و کسانی که دوام آورده و پای کار ماندند متضرر شده‌اند و اکنون سر دوراهی ماندن یا رفتن گیر افتاده‌اند.

در پروژه اقدام ملی مسکن پردیس، بعد از گذشت شش‌سال بلوک‌های دو و سه با ۹۵درصد پیشرفت رها شده، بانک مسکن فراخوان داده برای شروع پرداخت اقساط و هر روز تأخیر، ۳۰۰هزار تومان جریمه محاسبه می‌شود. این شروع اقساط بانکی در حالی است که واحدی به هیچ‌کدام از اعضا تحویل نشده، قرار دادی مبنی بر میزان وام، آورده متقاضی، زمان تکمیل و تحویل پروژه وجود ندارد

تصاویر مربوط به پروژه «سازه کاران ایلام» طرح اقدام ملی مسکن پردیس است

■ پروژه سازه کاران ایلام، طرح اقدام ملی مسکن پردیس

پروژه سازه کاران ایلام، طرح اقدام ملی مسکن پردیس، یکی از دهه پروژه ساختمانی است که برای اقشار متوسط جامعه برنامه‌ریزی شده و به دلایلی از مهر سال ۱۴۰۳ با پیشرفت ۹۵درصدی نیمه کاره رها شده است. این پروژه در کوه‌های پردیس تهران کلید خورده است که به گفته اعضای این پروژه زمانبر و فرسایشی شده و بی‌نظمی و سوءمدیریت شدیدی دامن این طرح را گرفته است. متولیان وزارت راه و عمران پاسخ درستی به اعضا نمی‌دهند. با عقب انداختن پروسه ساخت، به اصطلاح زمان می‌خردن و تلاش می‌کنند زمان اتمام پروژه طولانی شود. اکنون این سؤال مطرح می‌شود که طولانی شدن زمان ساخت، چقدر به نفع سازنده و متولیان آن است و سود اقتصادی آن بقدر است؟

آیا ه و ناله مستأجری که باید تا آخر تابستان خانه استیجاری خود را تحویل دهد و دیگر نتوان اجاره خانه جدید ندارد یا پدری که صاحب سه‌فرزند معلول است و توان پرداخت اقساط بانک و اجاره خانه را ندارد، یا خانم و آقای میانسالی که سال‌هاست پول پیش خانه خود را بابت تکمیل این پروژه به حساب سازنده واریز کرده‌اند و شش‌سال است در خانه پسر و دخترشان ساکن شدند و... به سود اقتصادی که احیاناً نصیب متولیان پروژه می‌شود، می‌ارزد؟

پروژه اقدام ملی مسکن پردیس نمونه بارزی از سوءمدیریت‌های مدیریت شده است که این روزها بسیاری از آنها در سراسر کشور و پروژه‌های مختلف عمرانی وجود دارد. با این تفاوت و ساخت سرپناه و ساختمان با هیچ پروژه عمرانی قابل مقایسه نیست و حتی بر اساس قانون اساسی حق مسلم و عادی که شهروند ایرانی است که سر پناهی داشته باشد و هرگونه فساد، کارشکنی و سوءمدیریت در این پروژه‌ها نابخودنی و غیر منطقی است.

دولت از ظرفیت‌های بریکس غفلت نکند

فرصت تاریخی برای باز تعریف نقش اقتصاد ایران در نظام بین الملل

بین‌المللی در زمینه‌های جدیدی مانند هوش مصنوعی و تأمین مالی اقلیمی، ایجاد کنند. بریکس در اجلاس اخیر برزیل چندین حوزه مهم را شناسایی کرد که می‌خواهد همکاری در این بخش‌ها را افزایش دهد و در ایجاد مؤسسات جهانی پیشگام شود. اول از همه، تأمین مالی اقلیمی خواهد بود که برای آن چار چوب جداگانه تدوین و منتشر شده و حوزه دوم، هوش مصنوعی است.

■ مقایسه عملکرد ایران با سایر اعضای جدید

بریکس

بررسی کارنامه اعضای گروه بریکس از جمله روسیه، چین،

■ داستان اقدام ملی مسکن پردیس از زبان یکی از اعضای مطلع پروژه

سال ۹۸ در طرح اقدام ملی مسکن ثبت نام کردیم؛ طبق وعده اولیه دولت قرار بود ۷۰میلیون تومان تسهیلات بانکی در اختیار متقاضیان قرار بگیرد و آورده متقاضیان ۱۰۰ میلیون تومان باشد. این طرح در سراسر کشور آغاز شد و در تهران، پردیس، رامپا کریم و هشتگرد کلید خورد. پروژه‌ای که از نظر وزارت راه سردمدار بود و در مدت کوتاهی توانست پیشرفت خوبی داشته باشد. پروژه‌سازه کاران ایلام، طرح اقدام ملی پردیس در دل کوه‌های این منطقه جانمایی شد. این طرح در ۱۶ واحد و سه‌بلوک ۷۲واحدی آغاز شد. بلوک اول تکمیل شد اما عملیات ساخت بلوک‌های دو و سه به یکباره متوقف شد. با پیگیری اعضا و رفت‌آمدهای بسیار به وزارت راه و شرکت عمران متوجه شدیم، شرکت عمران پردیس (سازنده پروژه) که زیر نظر شرکت مادر تخصصی عمران وزارت راه و شهرسازی است، ۳۲واحد به بلوک‌های دو و سه اضافه کرده است. شرکت مدعی شد این واحدها برای فروش آزاد و کمک هزینه پروژه طراحی شده و قرار است آورده کمتری از متقاضیان گرفته شود. اما بعد از ساخت بلوک‌های دو و سه شرکت عمران اعلام کرد ۳۲واحد قابل فروش آزاد، از بلوک یک که موقعیت جغرافیایی بهتری دارد با مترا‌های ۱۳۰متری و سه‌خوابه فروخته خواهد شد. اگرچه در آن زمان اعضا مقاومت کردند اما در نهایت به این تصمیم تن دادند.

اکنون بعد از گذشت شش‌سال بلوک‌های دو و سه با ۹۵درصد پیشرفت رها شده، بانک مسکن فراخوان داده برای شروع پرداخت اقساط و هر روز تأخیر، ۳۰۰هزار تومان جریمه محاسبه می‌شود. این شروع اقساط بانکی در حالی است که واحدی به هیچ‌کدام از اعضا تحویل نشده، قرار دادی مبنی بر میزان وام، آورده متقاضی، زمان تکمیل و تحویل پروژه وجود ندارد. قرار بود تسهیلات ۵۵۰میلیون تومان باشد که بعد از مدتی اعلام شد ۲۵۰میلیون تومان شود مشارکت به این تسهیلات افزوده می‌شود. اکنون در زمان پرداخت اقساط اعلام شده مبالغ از ۱۲ تا ۲۲میلیون تومان است و اگر در یک سال ۸۰۰میلیون تومان تسویه شود، سود اضافه به آن تعلق نمی‌گیرد اما باز پرداخت در دوره ۱۰، ۱۵ و ۲۰ساله حدود ۲ تا ۳ میلیارد تومان هزینه تسویه وام خواهد بود. اکنون این سؤال مطرح است که مستأجری که شش‌ساله در انتظار تکمیل خانه‌اش است و ماهانه ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان اجاره می‌دهد، چگونه می‌تواند اقساط وام را بپردازد در حالی که قرار داری در دست دارد و نه خانه‌ای که در آن اسکان یابد. بدتر اینکه باید حتماً ضامن به بانک معرفی کند تا پرداخت اقساطش آغاز شود.

■ چرا پروژه تعطیل شد

گذر زمان در تکمیل پروژه‌ها، هزینه‌ها را بالا می‌برد و از آنجایی که زمین اختصاص یافته به پروژه در دل کوه‌های پردیس بود، حدود یک و نیم سال طول کشید تا کوه‌ها شکافته و عملیات گودبرداری انجام شود. در این مدت هزینه بالای شکافتن کوه زمین‌های صاف و هموار این منطقه برای این پروژه استفاده می‌شد، قطعاً عملیات ابتدایی در زمان کوتاه‌تر با هزینه کم‌تر انجام می‌شد. از آنجایی که ۲۲واحد با هزینه‌ای به این پروژه اضافه شد، تا کمک هزینه نه ساخت باشد. در حال حاضر بلا تکلیف مانده و در یک سال گذشته شرکت عمران به دنبال بازیابی و کسب مجوز برای مزایده این واحدها بود که اخیراً این مجوز صادر شده اما هنوز برای فروش عرضه نشده است. پیمانکار مدعی است که ۱۰ میلیارد تومان از شرکت عمران طلب کار است و حدود ۱۵ میلیارد تومان برای تکمیل محوطه ساختمان‌ها نیاز است به همین دلیل از مهر سال ۱۴۰۳ پروژه را

تعطیل کرده است. اگر واقعاً شرکت عمران همتی برای تکمیل پروژه داشت با فروش تنها چند واحد از این واحدهای اضافی ۲۴میلیارد تومان را تأمین می‌کرد و پروژه به پایان می‌رسید. به گفته اعضا، این پروژه معطل نصب ۱۲ آسانسور و محوطه‌سازی اطراف بلوک‌ها مانده و ۱۶مناقضی که در میان‌شان اعضای کمیته امداد و بهزیستی نیز وجود دارد و اکثر قریب به اتفاق‌شان مستأجر هستند، در انتظار تکمیل واحدها هستند. آورده متقاضیان تا این ساعت ۷۵۰میلیون تومان است که اگر افزایش نرخ تورم را از سال ۹۸ تا کنون محاسبه کنیم، متوجه می‌شویم، آورده اعضا بسیار بیش از حد واقعی بوده است. با توجه به اینکه اگر این ۳۲واحد اضافی در جریان تکمیل طرح فروخته می‌شد و پول آن به طرح تزریق می‌شد، اکنون دیگر ۲۱۶خانوار مستأجر نبوده و در واحدهای خود مستقر شده بودند، مضاف بر اینکه نیازی به پرداخت ۷۵۰میلیون تومان به عنوان سهم آورده نبود.

■ پروژه در یک‌ماه تکمیل می‌شود

پروژه‌ای که با ۹۵درصد پیشرفت کار از مهر سال گذشته تاکنون تعطیل شده با همت متولیان طرح در کمتر از یک‌ماه قابل تکمیل و واگذاری است به شرطی که همتی برای پایان دادن آن باشد. شاید هم پیمانکار و متولیان پروژه سودشان در طولانی شدن زمان ساخت پروژه است که دل‌شان برای ۲۱۶خانوار نمی‌سوزد و برای‌شان آرنشی ندارد.

طرحی که قرار بود برای کمک به اقشار متوسط و ضعیف جامعه اختصاص یابد، اکنون با اخذ پول‌های هنگفت و اقساط بانکی بالا متقاضیان را در بن‌بست قرار دادند که هیچ‌را پس و پینی ندارند. به راستی اعضای کمیته امداد و بهزیستی با تأیید و تأمین این چگونه می‌توانند اقساط ۱۲ تا ۲۲ میلیون تومانی بپردازند، آیا متولیان پروژه نهضت ملی مسکن، در کی از شرایط حاد و سخت متقاضیان دارند؟

■ دلالت به جان پروژه‌های مسکن افتاندد

طولانی شدن تکمیل این پروژه موجب شده برخی اعضا امتیازشان را واگذار کنند. دلالت که همیشه برای سود بیشتر ندان نیز می‌کنند در این پروژه نیز با قیمت پایین حدود یک‌میلیارد و ۷۵۰میلیون تومان واحدها را از صاحب‌شان خریداری می‌کنند با قیمت‌های بالا می‌فروشند. به عبارت دیگر متقاضیانی که خودشان ۷۵۰میلیون تومان آورده داشته‌اند، بعد از شش‌سال فقط یک‌میلیارد تومان سود می‌برند و با این پول‌ها هیچ کجای ایران، توان خرید و حتی رهن آن ندارند.

■ هزینه ۵۵۰میلیون تومانی تا یک‌میلیاردی برای تکمیل داخل واحدها

همچنین با یک حساب سرانگشتی مشخص می‌شود حدود ۵۰۰میلیون تا یک‌میلیارد تومان حداقل هزینه داخل واحدهاست که شامل نصب کچج، کابینت، شیرآلات و کولرگازی می‌شود. زیرا سازنده کاتالوگ تیرگیه نکرده است و به دلیل عدم همکاری آتش‌نشانی با پیمانکار تمامی لواله‌ها روکار است که برای پوشاندن آن باید کتف‌های دولت چهارم به بالاتری روی دست متقاضیان گذاشته است. علاوه بر این پروژه مشکل گازکش نیز دارد. زیرا شرکت عمران بدهی مسیر بالایی به شرکت ملی گاز بابت مسکن‌های مهر دارد و شرکت گاز می‌گوید تا زمان تسویه بدهی‌های قبلی در این پروژه مشارکت نمی‌کند. البته اخیراً توافق میان عمران و شرکت گاز صورت گرفته که بخشی از عملیات لوله‌گذاری را شرکت عمران انجام دهد. با توجه به اینکه به گفته معاون اول رئیس‌جمهور تکمیل و تحویل واحدها و اعمال تعرفه و تحریم علیه کشورهای متخاصم به نفع ایران است، به نظر می‌رسد تشکیل کمیته‌ای برای آسیب‌شناسی و چرایی توقف پروژه‌های مسکن لازم و ضروری است و باید با هرگونه فساد و سوء استفاده در این پروژه‌ها مقابله شود.

در حوزه حمل‌ونقل است. همچنین تقویت دیپلماسی اقتصادی و تنوع بخشی به شرکانیز از دیگر اقدامات ضروری برای تحقق این مهم است.

■ فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌روی بریکس

بریکس به سمت تبدیل شدن به بازگیری که بیشتر موازنه ساز است و به مرور زمان قادر به ایجاد موازنه‌های قدرت جدید در بحران‌های منطقه‌ای است، حرکت می‌کند. با این حال، سایه برخی تهدیدات و فشارها بر اعضای این

گروه وجود دارد. یکی از این موارد به تهدید ترامپ به حذف دلار و تعرفه به اعضای بریکس بازمی‌گردد. با این حال بسیاری معتقدند در بریکس نقش اقتصادی امریکا را کم‌رنگ می‌کند. بوریس کوپچیک، اقتصادداران ارشد یک مؤسسه اقتصاد گفت: متوقف کردن بریکس و سایر کشورها با اقداماتی مانند محدودیت‌های تجاری یا تحریم ها، امکان‌پذیر نخواهد بود و بر عکس، چنین اقداماتی تلاش‌ها برای کاهش وابستگی به بازارها و سیستم مالی غربی را تحریک می‌کند و این تعادل به تدریج تغییر خواهد کرد و منعکس‌کننده واقعیت‌های اقتصادی و جمعیتی است. روزنامه نیویورک تایمز نیز گزارش کرد، کشورهای عضو بریکس با وجود تهدیدهای دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، مبنی بر اعمال تعرفه‌های ۱۰۰درصدی بر هر کشوری که از «سیاست ضد امریکایی» این گروه اقتصادی حمایت کند، همکاری تجاری خود را

گسترش خواهند داد. طبق برآورد این نشریه، سیاست تجاری تهاجمی کاخ سفید نتیجه معکوس داشته است و بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان در صورت بروز تنش با آمریکا، به‌طور قابل‌توجهی آسیب خواهند دید. در هر صورت فشار از هر گونه فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌روی گروه بریکس، آنچه اهمیت زیادی برای سیاستگذاران کشور بر خوردار است این است که موفقیت در بریکس با عضویت رسمی پایان نمی‌یابد، بلکه نیازمند راهبرد مشخص است و تجربه موفق اعضا نشان داده استفاده از ظرفیت‌های آن می‌تواند برای کشور تحول آفرین باشد.